

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Економічна психологія та основи соціального проектування»

Ступінь вищої освіти - Бакалавр
Спеціальність 053 Психологія
Освітня програма «Психологія»
Рік навчання 3, семестр 6
Форма здобуття вищої освіти денна
Кількість кредитів ЄКТС: 4
Мова викладання: українська

Лектор навчальної дисципліни: Шинкарук Лідія Василівна, д.е.н., професор, професор кафедри виробничого та інвестиційного менеджменту НУБіП України
Контактна інформація лектора lidia_shyn@ukr.net
URL ЕНК на навчальному порталі НУБіП України <https://elearn.nubip.edu.ua/enrol/index.php?id=3646>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Економічна психологія та основи соціального проектування» актуалізується через важливість вирішення не тільки економічних проблем в Україні, але й соціальних, демографічних, етичних тощо, які є взаємопов'язаним та впливають одне на одну. Високоєфективна діяльність у сфері бізнесу та управління на сучасному етапі неможлива без розуміння соціально-психологічних процесів, які супроводжують господарську діяльність.

Високоєфективна діяльність у сфері бізнесу та управління на сучасному етапі неможлива без розуміння соціально-психологічних процесів, які супроводжують господарську діяльність. Орієнтування в умовах функціонування ринку праці у сучасному суспільстві, оцінювання об'єктивної та суб'єктивної сторін ринку праці потребує високого рівня психологічної компетентності фахівців, що і зумовлює необхідність вивчення навчальної дисципліни «Економічна психологія». Вивчення економічної психології та застосування в житті отриманих знань надасть змогу аналізувати чинники, що впливають на економічну активність особистості.

Метою навчальної дисципліни є вивчення студентами економічної психології для розуміння економічної поведінки в суспільстві, основ соціального проектування, набуття навичок використання здобутих знань для ефективного впровадження проектних рішень у практичній діяльності та підприємстві.

Компетентності навчальної дисципліни

Інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

Загальні компетенції (ЗК):

- ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК9 Здатність працювати в команді.

ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.

СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.

СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.

СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту.

СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики.

СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1. Аналізувати та пояснювати психічні явища в нормі та патології, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПРН 2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ, можливості їх коригування у контексті професійних завдань.

ПРН 3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. іноземних та з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.

ПРН 10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.

ПРН 14. Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості.

ПРН15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

ПРН 16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.

ПРН 17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

ПРН 18. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Години (лекції/ практичні)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
6 семестр				
Змістовний модуль 1.				
Сутність, підходи та складові економічної психології				
Тема 1. Економічна психологія: еволюція, роль і місце в суспільстві.	2/2	Знати сутність та роль економічної психології в суспільстві, системі наук про людину, її предмет та об'єкт, еволюцію розвитку.	Підготовка до практичних занять. Виконання і здача практичної та самостійної робіт.	<i>Виконання та здача практичних робіт – зараховано.</i> <i>Модуль: описова частина 60;</i> <i>тестова частина 40;</i> <i>Самостійна робота – згідно з журналом оцінювання в eLearn</i>
Тема 2. Економічна психологія грошей.	3/3	Визначати гроші як об'єкт психологічних досліджень, фактори, що впливають а ставлення до грошей, типи особистості в контексті використання грошей.	Підготовка до практичних занять. Виконання і здача практичної та самостійної робіт.	
Тема 3. Економіко-психологічні передумови розвитку підприємництва.	2/2	Знати психологічні передумови розвитку підприємництва, етику підприємництва. Складати психологічний портрет підприємця. Визначати психологічні умови поведінки підприємця та управлінця (менеджера).	Підготовка до практичних занять. Виконання і здача практичної та самостійної робіт.	
Тема 4. Психологія економічної поведінки на ринку праці.	2/2	Знати поняття праці як фактора виробництва, структуру, моделі та функції ринку праці, методи регулювання ринку праці. Психологія вибору професії. Професіограма менеджера.	Підготовка до практичних занять. Виконання і здача практичної та самостійної робіт.	
Тема 5. Психологія поведінки в процесі прийняття рішень.	2/2	Знати економічну поведінку в процесі прийняття рішень. Вміти досліджувати ризик при прийнятті економічних рішень. Визначати спожвацьку поведінку.	Підготовка до практичних занять. Виконання і здача практичної та самостійної робіт.	
Змістовний модуль № 2.				
Теоретичні та практичні засади соціального проектування				

Тема 6. Загальні положення соціального проектування та роль соціального підприємництва.	3/3	Знати основні поняття сутність, зміст та принципи проектування. Вміти грамотно використовувати науковий апарат і основні категорії соціального проекту; визначати фази реалізації проекту.	Підготовка до практичних занять. Виконання і здача практичної та самостійної робіт.	<i>Виконання та здача практичних робіт</i> – зараховано. <i>Модуль:</i> описова частина 60;
Тема 7. Обґрунтування соціального проекту.	3/3	Знати стадії розробки проектів. Вміти визначати існуючі проблеми для пошуку підприємницької ідеї. Вміти визначати зовнішні можливості та загрози реалізації проекту та виявляти сильні і слабкі сторони проекту. Здійснювати SWOT-	Підготовка до практичних занять. Виконання і здача практичної та самостійної робіт.	тестова частина 40; <i>Самостійна робота</i> – згідно з журналом оцінювання в eLearn
		аналізу проекту. Знати основні поняття, структуру та порядок підготовки і оформлення бізнес-плану.		
Тема 8. Бізнес-моделювання соціального підприємства на основі дизайн-мислення.	2/2	Володіти теоретичними основами забезпечення контролю при реалізації проектів, елементами дизайн-мислення.	Підготовка до практичних занять. Виконання і здача практичної та самостійної робіт.	
Тема 9. Планування соціального підприємства. Організаційно-виробничий та маркетинговий план проекту.	4/4	Знати методи планування та реалізації проектів. Вміти планувати час реалізації проекту, розробляти організаційно-виробничий план проекту та маркетинговий план.	Підготовка до практичних занять. Виконання і здача практичної та самостійної робіт.	
Тема 10. Джерела фінансування та фінансовий план проекту	4/4	Здійснювати розрахунки фінансового обґрунтування соціальних проектів з використанням знань щодо нормативно-правового забезпечення розробки проекту. Вміти проводити оцінку соціальних проектів за різних умов інвестування та фінансування.	Підготовка до практичних занять. Виконання і здача практичної та самостійної робіт. Підготовка та написання модульного контролю	

Тема 11. Оцінка ризиків соціального проекту	3/3	Вміти визначати та предбачати ризики соціального проекту, формувати програму управління ними.	Підготовка до практичних занять. Виконання і здача практичної та самостійної робіт. Підготовка та написання модульного контролю
Всього за 6 семестр			70
Екзамен			30
Всього за курс			100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, хвороба, сімейні обставини тощо)
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних (модульних) робіт та екзаменів заборонені (у т. ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування й практика тощо) навчання може відбуватись індивідуально (у дистанційній формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів, заліків		Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків
90-100	відмінно	зараховано	
74-89	добре		
60-73	задовільно		
0-59	незадовільно	не зараховано	

РЕКОМЕДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні:

1. Бутко М. П., Неживенко М.П., Пепа Т.В. Економічна психологія. [текст] навч. посіб. За заг. ред. Бутка М. П. Київ : «Центр учбової літератури», 2016. 232 с. URL : https://shron1.chtyvo.org.ua/Butko_Mykola/Ekonomichna_psykholohiia.pdf?PHPSESSID=s_p4s2pe9qtt0mi4sjqd2h2nk32
2. Ложкін Г. В., Комаровська В. Л. Економічна психологія: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ: ДП “Вид. дім “Персонал”, 2014. 412 с. URL : <http://portal.iapm.edu.ua/portal/media/books/3e6fc168da3545918f56cc8d29744ad0.pdf>
3. Економічна психологія : навчально-методичні рекомендації до курсу

«Економічна психологія» для студентів 4-го курсу спеціальності «Психологія». Чернівці, 2015. 76 с.

4. Безпалько О.В. Соціальне проектування: навч. посіб. Київ. 2010. URL: http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/2615/1/O_Bezpalko_SP_IL_KUBG.pdf.

5. Бочарнікова А. Про соціальне підприємництво – просто! Посібник підприємця. 2020. 70 с.

6. Ключик О., Комаровський В., Косцелєцький П. та ін. П'ять вдалих кроків до європейського проекту: посібник. Варшава, 2009. 98 с.

7. Петренко Н. О. Управління проектами. Навчальний посібник. / Н.О. Петренко, Л.О. Кустріч, М.О. Гоменюк. Київ: Центр учбової літератури, 2016. 244 с.

8. Ф. Спреклі. Посібник з планування соціального підприємництва. За підтримки Британської Ради. 71 с.

9. Ткаленко С. І. Європейський проектний менеджмент : практикум. Київ : КНЕУ, 2014. 192 с.

10. Управління проектами: навчальний посібник. Уклад. Л.Є. Довгань, Г.А. Мохонько, І.П. Малик. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. 420 с.

Допоміжні:

11. Економічна психологія: комплекс навчально-методичного забезпечення бакалаврів всіх спеціальностей, денної форми навчання. Укл.: Стовбун О.А., Москаленко О.В. Київ : НТУУ «КПІ імені Ігоря Сікорського», 2017. 57 с.

12. Компанієць В.В. Економічна психологія: Конспект лекцій: у 3 -х ч. Харків: УкрДАЗТ, 2013. Ч.2. 90 с.

13. Белявцева В. В., Гнатенко А. І., Зінченко О. С. Основи грантрайтингу та управління проектами в публічній сфері : метод. рек. для органів влади та недерж. орг-цій. Харків : Золоті сторінки, 2017. 148 с.

14. Костєва Т. Б. Особливості технології проектування в соціальній сфері. Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу "Києво-Могилянська академія"]. Серія : Педагогіка. 2016. Т. 270, Вип. 258. С. 47-51. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npchduped_2016_270_258_11

15. Нагорна Г. О. Соціальне проектування: історія становлення та розвитку. Молодий вчений. 2016. № 5. С. 451-454. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2016_5_115

16. Нагорна Г.О. Вибір критеріїв оцінювання у процес соціального проектування. Державне будівництво. №1. 2017. С.1-9.

17. Оніщенко М. Л., Дутченко О. О., Авраменко, А. Ю. Соціальне проектування як фактор розвитку соціальної сфери. Проблеми і тенденції розвитку сучасної економіки в умовах інтеграційних процесів: теоретичні та практичні аспекти : матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції, м. Херсон, 17-18 жовтня 2019 р. Херсон : ФОП Вишемирський В. С., 2019. С. 305-306.

Інформаційні ресурси:

1. Глобал Форум щодо Управління проектами. URL: <http://www.pmforum.org> .

2. Книги, присвячені управлінню проектами та інструментам управління проектами. URL: <http://www.projectmanagement.com/books> .

3. Офіційний сайт Міжнародної Асоціації управління проектами IPMA (Швейцарія). URL: <http://www.ipma.ch> .

4. Офіційний сайт Північно-Американського інституту управління проектами PMI (США). URL: <http://www.pmi.org> .

5. Спеціалізований сайт присвячений управлінню проектами. URL: <http://www.gantthead.com> .